

İNSANLIĞIN BAŞTÂCI

Ahlâkın önemini vurgulamak için konuyu, bâzı dünyâca meşhurların sözleriyle tamamlayalım.

Aşağıdaki yabancılar ahlâk hakkında demişlerdir ki:

“Fazîlet uğrunda ölen bir insan mahvolmaz. Kim fazîlet içinde ölürse o şan içinde yaşar. Eğer fazîletiniz yoksa meydana getiriniz. Fazîlet güzelliştir.”

William Shakespeare

“Ahlâk, yalnız fazîletli olarak görünmemizi değil, aynı zamanda fazîletli olmamızı da istiyor.”

A. de Rivarol,

“Sâkin ve mesut bir hayâta ancak fazîletle ulaşılabilir. Güzelliğin ve fazîletin birleşmesi nâdirdir.”

Ju-venal

“Fazîlette hakîki sükûnet vardır. Hırs bize nefret verir, zenginlik bizi yorar, taç tazyik eder, şeref dâimâ parlamaz, fakat fazîlet hiç bir zaman eksik olmaz. Fazîlet altından kıymetlidir.”

Horatius

“Fazîlet mücâdelesinde kazanılan taç ebediyen kalır.”

Ahileus

“Fazîlet insanı Allah'la birleştirir. Hiç bir şey fazîlet kadar sevmeye değmez.”

Cicereo

Demek ki, ahlâklı insanların akılları, dışarıdan, ahlâk markası altında, bir tac olarak görülüp algılanıyor, hem de baştac olarak, öyle ya!

Prof¹. Dr. Mustafa TEMİZ⁸

29.11.2017

¹. Dosyalarda sayfa sonlarındaki pdf, html uzantılı ve diğer adresler tıkladığında, internetteki bu ilgili yazılara ânında ulaşılabilir.

⁸ Yazar, *particilik taassubunu reddeder, Türkiye Gemisi*'nin batmamasının garantisinin, İslâmî istikâmet doğrultusundaki çalış-malarda olduğuna inanır ve bu nedenle İslâmî istikâmeti benimseyenlerin tarafındadır. Yazar hakkında daha fazla bilgilenmek isteyenler, aşağıdaki internet adresini **tıklayabilirler**:
[http://mtemiz.com/bilim/BHB%20GEÇTİ%20\(Yalnızca%20çocuksuz%2031.07.2015\).pdf](http://mtemiz.com/bilim/BHB%20GEÇTİ%20(Yalnızca%20çocuksuz%2031.07.2015).pdf)

“İmânın hakîkatine ermek için,
yakîn bilgi; yakîn için, **ihlâslı** amel; ihlâslı amel
için, **farzları** edâ; farzları edâ için, **sünnetleri** tatbik; sünnetleri
tatbik etmek için de **ahlâkı** korumak gerekir.”

“Ahlâk, en hayırlı sanâttır. Hak'ka giden yolun azığıdır.”

“**Akıllı**, ahlâkı edepsizlerin ahlâksızlıklarından öğrenir.”

“Her şey çoğaldıkça ucuzlar. Fakat **ahlâk** çoğaldıkça, değerlenir.”

“Ahlâkın dostları, **hayâ**, samîmiyet, **teslîmiyet**, sevgi (muhabbet), **niyet**, îtaat, **gayret**, sohbet ve **hizmettir**.”

Giriş

İnsan olmak için, giyilen tâcın ne olduğunu, hiç merak ettin **mi** bilmiyorum!

Söyleyeyim:

Ahlâkın **fazîlet** tâcıdır **bu**... İyice belle!

Güzel **ahlâkın** tezâhürü, *insanda saygı olarak belirir. Güzel ahlâkla yük-lü olan bir hayât*, kutsal bir dâire gibi düşünülebilir...

Kutsal Dâire

Bu kutsal dâirenin neresindeyiz? *Gerçekte meslekler yoktur, ahlâk vardır* diyebilir **miyiz**?

Ahlâk, en başta gelen, kutsal bir görevdir. *Diğer görev ve meslekler, ona bağlıdır. Eğer bunun dışındaysanız, insan olmanın en birinci vafını, eliniz-den kaçırmış bulunmaktasınızdır.*

Ahlâkın Önemi

Polis **ahlâklı** değilse o, o mesleğe de lâayık **değildir**, ona güven olamaz. Avukat **ahlâklı** değilse, o da mesleğe lâayık **değildir**. Milletvekili ahlâklı değilse, gerçekte o, *milletin vekili de değildir*. Bir bakan ahlâklı değilse, onun

oraya lâayık olduğunu **mu** zannediyorsunuz? Reiscumhur ahlâklı değilse, o *Milleti aldatmış demektir. Çünkü gerçekte meslekler yoktur, ahlâk vardır.*

Âlemlerin Düzeni

Ahlâk âlemlerin düzeni demektir.

*Meselâ **Dünyâ** dönüyorsa; **Güneş**, senenin her sabahında, hiç şaşmadan-şaşırmadan, günlere göre ilâhî olarak **belirlenen**, vakitlerde **doğuyorsa**; arı kendisine vahyedilene aynen **yapıyorsa**; toprak bitkilerin her türlü **ihtiyâcını**, muntazaman, **karşılıyorsa**; bitkiler köklerini toprağa **salıyorlar**, gök yüzüne doğru çevirmiyorlarsa; işte **Dünyâ, Güneş**, arı, toprak, bitkiler, **ahlâkları** gereğince, ayrı ayrı görevlerini yapıyorlar, demektir.*

***Dünyâ**, dönmeyi bırakarak, ahlâkî görevinden **saparsa**; arı bal toplayıp biriktirecek yerde **çalışmazsa**, toplanmış balları **yemekle** vakit geçirirse; **toprak**, bitkilere su, tuz ve gıda sağlamayı bırakırsa; **bitkiler** ise su, tuz ve gıda bulmak için, köklerini toprağın derinliklerine doğru göndermezlerse; **biliniz ki bunların hepsi de**, artık ahlâklı davranışlarını terk etmiş durumdadırlar, demektir.*

*Vücûdumuzdaki örneğin **hücreler**, salgı bezleri, **organlarımız**, normal görevlerini yaptıkları müddetçe, **ahlâklı** davranışlarını **sürdürüyorlardır**. Ne zaman **hücreler**, **anormal** olarak çoğalmaya başlarlar, o zaman onların bu **ahlâksız** davranışları, **vücût** denen, âlemin dengesini, **huzûrunu** yok **ederlerse**, işte o zaman, adına **kanser** denen, **hastalık**, bu tür anormal davranan, **hücreler tarafından meydana getirilen**, **anarşinin** sonunda meydana geliyor demek değil **midir**? Bugün tıp ilmi kanser **hastalığını**, **anarşistçe** davranan, bu hücrelerin **vücûtta** meydana **getirdiği**, **düzensizliğe** ve **ölçüsüzlüğe** bağlamıyor **mu**?*

Dikkat ediniz!

*Sırf **hücrelerin**, yalnız davranış husûsundaki, **keyfilikleri**, nelere mal olmaktadır, bir düşünüz!*

*Salgı bezleri ahlâksızlaşırsa **bu**, meselâ kadının sesinin, ‘**boru sesi**’ gibi, **kalınlaşmasına**, vücûdunun, **kalın kalın olan**, kıllarla kıllanmasına sebep olmuyor **mu**?*

Organlar, normal görevlerini ve / veyâ **ölçülerini** terk ederek, işte böyle, ahlâksız davranışlara yönelirlerse, bunların her biri, bir âlem olan, **insanoğluna**, nelere mal olmuyor ki? Meselâ her gün, gözlerimizin önünde ve burunlarımızın üstünde, taşımak zorunda kaldığımız, şu **gözlükler**, göz merceğimizdeki **ölçüsüz** davranışın bir sonucu değil midir?

Bunlar, görünen ve anlaşılabilen, birer küçük ahlâksız ve ölçüsüz davranış örnekleridirler. Daha büyükleri yok değildir, elbette...

“Mü'minler bir vücut gibidir. Bir yerinde ufak bir rahatsızlıktan bütün vücut etkilenir” anlamındaki **hadisi** hatırlanırsa, millet fertlerinin ahlâkî ve ölçülü davranışlarının **önemini**, buradan da anlayabilirsiniz! **Bu**, aynı zamanda, **anarşistçe** davranan, meselâ bir organdaki bâzı **hücrelerin**, bütün vücûdun da huzûrunu kaçırdığı anlamına gelmiyor mu? Böyle huzursuz olan, bir vücut, eninde sonunda, zayıf düşmez mi?

Çeşitli ahlâksızlıklarla ve ölçüsüzlüklerle çalkalan, **milletler**, başka ülkeler tarafından durmadan sömürülürler. **Sömürgeciler** de, kanser hücreleri gibi, ahlâksız olduklarından, devamlı **sömürürler**. ‘Ahlâkî zâfiyet’ içinde olan **iktidarlar**, çoğu kere, bu tür ölçüsüzlükler yüzünden, başarısız olmakta, güven verememektedirler.

Sonuç şudur ki, ahlâksızlık ve ölçüsüzlükler **artıkça**, huzursuzluğu ve kıyâmeti, her an, artacak şekilde, beklemelisiniz! Bu neden böyle oluyor dememeli! Çünkü görünen köy kılavuz istemez demişler... Meselâ sen insan olarak, bile bile, ‘daha çok dolar kazanma pahâsına’, **Ozon Tabakası**’nı delerek, o tabakanın da **ahlâkını** bozarsan, bu davranışın bir geri ödemesi olarak, **örneğin kanser belâsına** da, her an, hazır olmalısın!

Son yıllarda daha sık yakalanan, şu **çetelerin** içinde, emekli polislerin, askerlerin, subayların, doktorların sayılarının **artarak**, ortaya çıkması, sana bir şeyler anlatmıyor mu? Ya da **bâzılarının**, aslî görevlerini daha güzel yapmak için yoğunlaşacakları yerde, bunu yapmayıp, “durumdan kendilerine vazîfe çıkarmalarına”, ne diyeceğiz?

Tasavvuf Ahlâkı

Tasavvufta ahlâka **edeb** (Türkçe teleffuzla **edep**) derler, bilirsiniz...

“Ben güzel **ahlâkı** tamamlamak için gönderildim.” **diyen**, Peygamberimiz (SAV) ’in **Sünneti Seniyesi** ’ne uygun **hareket** ve hayâ **duygusu** demek **olan** edep, **insanı**, **utamlacak şeylerden**, koruyan en **mümtaz** bir melekedir. **Onun için**, eşsiz **Peygamber (SAV) Efendimiz**, “**Beni Rab ’bim edeblendirdi. Ve ne güzel edebledi!**” **buyurmuşlardır.**

“**Ey insanoğlu! Allah ’ı sevmek, Allah ’a gitmek istiyorsan, maddî ve mânevî her işine edeple gir, onlardan irfan ile çıkmaya çalış!**” **demişler...**

“**Edeb (Ahlâk), aklın dıştan görünüşüdür.**” sözü pek **güzel değil mi?**

Ahlâktan (Edepten), **mahrum** olana, **akıllı insan denemez**, bu yüzden! Bütün anlayışlar, **meşgaleler** ve / veyâ güzel **sanâtlar**, **bu kelime ve anlayış üzerine binâ edilmedikçe**, onlardan **hayır** ve **mutluluk** beklenemez! **Saygı ve edepte cimri olanın**, maddiyat konusundaki, **cömertliğinin de**, hiçbir kıymeti **de yoktur, bilirsiniz!**

Bütün bu hayırlı ve güzel sonuçların **kazanılması için**, **ahlâk hakkında**, ne **güzel** sözler söylenmiştir, **bir bilseniz:**

- “**Âdemoğlunun ahlâktan nâsibi yoksa, insan değildir.**”
- “**Ahlâkla süslenmeyen akıl, silâhsız kahramandır.**”
- “**Ahlâk, eline, diline ve beline sâhip olmaktır.**”
- “**Ahlâkların anası, az konuşmaktır.**”
- “**Ahlâk olmadıkça asâlet olmaz.**”
- “**Ahlâk, şeytanı öldüren bir silâhtır.**”
- “**Ahlâk, en hayırlı sanâttir. Hak ’ka giden yolun azığıdır.**”
- “**Ahlâk, olgunlaşmanın ilk şartıdır.**”
- “**Ahlâkı terk eden, ârif olamaz.**”

- “Ahlâktan mahrum olanlar, Hak dergâhından kovulurlar.”
- “Ahlâkı olmayanın **ilmi** yoktur.”
- “**Hakîkat**’tan asıl maksat ahlâktır.”
- “**Hakîki** ahlâk, **nefsi** terketmektir.”
- “Ayıplarınızı ahlâkla örtünüz!”
- “Hakîki güzellik, **ilim** ve **ahlâk** güzelliğidir.”
- “İnsanın **ziyneti**, ahlâkın tamâmıdır.”
- “Evlâdına ahlâk öğretmeyen, düşmanlarını sevindirir.”
- “Rûhen yükselmek, ancak ahlâkla mümkündür.”
- “**Akıllı**, **ahlâkı** edepsizlerin **ahlâksızlıklarından** öğrenir.”
- “Şeytan **Allah**’ın huzûrundan, **ahlâksızlığı** yüzünden kovulmuştur.”
- “Ahlâk **dışı** hareketler, feyzi **keser**; sâhibini sultanın gönlünden uzaklaştırır.”
- “Sohbet bir cesettir. **Ahlâk** ise, o cesedin **ruhûdur**.”
- “İmânın hakîkatine ermek için, **yakîn** bilgi; yakîn için, **ihlâslı** amel; ihlâslı amel için, **farzları** edâ; farzları edâ için, **sünnetleri** tatbik; sünnetleri tatbik etmek için de **ahlâkı** korumak gerekir.”
- “**Ahlâk**; insanı her türlü **hatâdan** koruyan **bilgi** ve **prensiplere** sâhip olmaktır.”
- “Her şey çoğaldıkça ucuzlar. Fakat **ahlâk** çoğaldıkça, **değerlenir**.”
- “Ahlâk, kendisinden yükseğini çok görmemek, kendisinden aşağısını da **hor** görmemektir.”

- “Üstâdının ahlâkı ile ahlâklanmayan, sünnet ve hadisle ahlâklanamaz. Sünnet ve hadisle ahlâklanmayan da âyet ve Kur’an’la ahlâklanamaz.”

- “Ahlâk güzelliği, kişiyi nesebe muhtaç etmez.”

- “Ahlâk, insanı utanılacak şeylerden koruyan melektir.”

- “Ahlâk, Rasûlüllah’ın **Sünneti**’ne uygun hareket etmektir.”

- “Ahlâktan daha üstün şeref yoktur.”

- “Ahlâk kâidelerinin en **alt** derecesi, bir kimsenin, cehâletini sezdiği yerde durup onu gidermesidir.

- “İlim elde etmek isteyen, **ahlâklı** olsun!”

- “Hiçbir baba evlâdına güzel **edep**ten daha değerli bir armağan ve daha önemli bir mîras bırakamaz.”

- “İyi amel sâhibi olmak isteyen, **ahlâklı** bir şekilde ilim sâhibi olmaya baksın!”

- “Muhabbet ehlinin, sevgi işinde **iyi** niyete sâhip olduğça, **ahlâkları** artmaya başlar.”

- “Ahlâk, nefsi gerektiği şekilde terbiye etmek ve güzel **ahlâk** ile süslemektir.”

- “Ahlâk, insanın mutlak bir fazîlet kaynağıdır.”

- “Cennet’teki makamlara, **amel** ve **ahlâkla** ulaşılır.”

- “**Ahlâkın** dostları, hayâ, samîmiyet, teslîmiyet, sevgi (muhabbet), niyet, îtaat, gayret, sohbet ve hizmettir.”

Sonuç

Ahlâkın önemini vurgulamak için, konuyu, bâzı dünyâca meşhurların sözleriyle, tamamlayalım.

Aşağıdaki yabancılar, **ahlâk hakkında**, demişlerdir **ki**:

- **William Shakespeare**, “Fazîlet uğrunda ölen bir insan mahvolmaz. Kim fazîlet içinde ölüirse o şan içinde yaşar. Eğer fazîletiniz yoksa yaratınız. Fazîlet güzelliştir.”;

- **A. de Rivarol**, “Ahlâk, yalnız fazîletli olarak görünmemizi değil, aynı zamanda fazîletli olmamızı da istiyor”;

- **Ju-venal**, “Sâkin ve mesut bir hayâta ancak fazîletle ulaşılabilir. Güzelliğin ve fazîletin birleşmesi nâdirdir.”;

- **Horatius**, “Fazîlette hakîki sükûnet vardır. Hırs bize nefret verir, zenginlik bizi yorar, taç tazyik eder, şeref dâimâ parlamaz, fakat fazîlet hiç bir zaman eksik **olmaz**. Fazîlet altundan kıymetlidir.”;

- **Ahileus**, “Fazîlet mücâdelesinde kazanılan taç ebediyen kalır.”;

- **Cicereo**, “Fazîlet insanı Allah’la birleştirir. Hiç bir şey fazîlet kadar sevilmeye değmez.”

“Edeb (Ahlâk), aklın dıştan görünüşüdür.” sözü ne kadar da doğru değil mi?

Demek ki, **ahlâklı** insanların **akılları**, dışarıdan, **ahlâk markası** altında, bir **tac** olarak **görülüp** algılanıyor, **hem de baştac** olarak, öyle ya!

Orchid

CI
IZ